

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 16, 2024

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1130](#) 06-09-2024

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:5571](#) 27-08-2024

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2024:2133](#) 30-07-2024

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2024:4837](#) 23-07-2024

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:8369](#) 03-09-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:8632](#) 03-09-2024

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:13816](#) 29-08-2024

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:5916](#) 29-08-2024

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2024:3313](#) 28-08-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:5838](#) 22-08-2024

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2024:6152](#) 09-08-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:7613](#) 02-08-2024

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2024:8187](#) 11-06-2024

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst het verzoek van de vader tot vervangende toestemming voor de inschrijving van de jongste dochter van partijen op een middelbare school in zijn woonplaats toe. De rechtbank is – mede op grond van het kindgesprek – van oordeel dat dit in haar belang is. Dit geldt ondanks de ingrijpende gevolgen van deze beslissing, zoals de wijziging van het hoofdverblijf van de minderjarige en vermindering van het fysieke contact met haar zus.

Feiten en omstandigheden

De ouders zijn getrouwd geweest en hebben twee minderjarige kinderen over wie zij gezamenlijk het gezag uitoefenen. De kinderen hebben hun hoofdverblijfplaats bij de moeder en er is een zorgregeling met de vader. Zij staan onder toezicht van de gecertificeerde instelling (GI).

Verzoeken

Beide partijen verzoeken hen vervangende toestemming te verlenen om hun jongste kind in te schrijven op een middelbare school in hun woonplaats. Ook doen zij daarmee samenhangende verzoeken omtrent het hoofdverblijf en de zorgregeling van de minderjarige.

Beoordeling en motivering

De ouders zijn het niet eens over de vraag naar welke middelbare school hun jongste dochter moet gaan. Daarmee samen hangt ook de vraag of de minderjarige bij de vader of de moeder moet wonen, omdat de middelbare scholen zich bevinden in de respectievelijke woonplaatsen van de ouders. De GI vindt dat de dochters van partijen samen moeten blijven, ondanks dat zij veel ruzie met elkaar hebben. De Raad voor de Kinderbescherming vindt het lastig om advies te geven.

De rechtbank overweegt dat op grond van artikel 1:253a BW in geval van gezamenlijke uitoefening van het gezag, een geschil tussen de ouders hierover aan de rechtbank kan worden

voorgelegd. De rechtbank neemt daarover een beslissing die haar in het belang van het kind wenselijk voorkomt. De rechtbank verleent de vader vervangende toestemming om het jongste kind van partijen in te schrijven op de middelbare school in zijn woonplaats. Daartoe overweegt de rechtbank dat de minderjarige in het kindgesprek duidelijk heeft uitgelegd waarom ze naar de school in de woonplaats van haar vader wil. Op die school kan zij conform haar wens praktijkonderwijs volgen en kan zij een nieuwe start maken. Dit laatste is voor haar belangrijk, omdat zij moeilijk aansluiting kan vinden op haar huidige school. De rechtbank heeft niet de overtuiging dat de wens van minderjarige is ingegeven door (druk van) de vader dan wel dat de minderjarige niet in staat is om de gevolgen van haar keuze te overzien. De rechtbank is van oordeel dat het in het belang van de minderjarige is dat zij zich in haar wens gehoord voelt en naar een school kan gaan waar zij zich prettig voelt. De rechtbank onderkent dat de minderjarige op deze school onderwijs zal volgen onder het niveau dat is geadviseerd, maar acht dit van ondergeschikt belang. De minderjarige heeft het regelmatig lastig op school, op grond waarvan de rechtbank het niet in haar belang vindt dat zij ook nog het gevoel zal hebben op haar tenen te moeten lopen. Daarbij geldt dat de keuze voor deze school geen definitief effect heeft op haar toekomstperspectief, omdat er nog steeds mogelijkheden zijn om over te stappen naar de havo dan wel om verder te leren.

Als gevolg van de beslissing over de middelbare school, is het is het praktisch onmogelijk dat het hoofdverblijf van de minderjarige bij haar moeder blijft, omdat de afstand tussen deze school en het huis van de moeder te groot is. De rechtbank bepaalt daarom het hoofdverblijf van de minderjarige bij de vader. Als gevolg hiervan zal het fysieke contact tussen de minderjarige en haar zus weliswaar doordeweeks aanzienlijk verminderen, maar zullen zij nog steeds elk weekend en het grootste deel van de vakanties samen bij een van de ouders verblijven.

Conclusie

De rechtbank verleent de vader vervangende toestemming om de jongste dochter van partijen in te schrijven op een middelbare school en bepaalt daarbij haar hoofdverblijf bij de vader, met een zorgregeling met de moeder.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 29-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:5916

Zaaknummer: C/05/435991 / FA RK 24-1643

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek tot vaststelling hoofdverblijfplaats minderjarige afgewezen, gelet op de belangrijke opvoedersrol van beide ouders in haar leven en het feit dat zij nagenoeg evenveel tijd bij iedere ouder doorbrengt.

Feiten en omstandigheden

Partijen hebben een minderjarige dochter, waarover zij gezamenlijk het gezag uitoefenen. De vrouw heeft de Surinaamse nationaliteit en de man heeft de Nederlandse nationaliteit.

Verzoeken

Beide partijen hebben verzocht de hoofdverblijfplaats van hun dochter bij hen te bepalen, met vaststelling van een zorgregeling. Daarnaast hebben zij verzoeken gedaan over de kinderalimentatie, de afgifte van het identiteitsbewijs van de minderjarige en de inschrijving van de minderjarige op een basisschool.

Beoordeling en motivering

De rechter overweegt ten eerste dat de Nederlandse rechter bevoegd is om te beslissen op de verzoeken en dat daarop Nederlands recht van toepassing is. De rechter overweegt vervolgens dat er nog geen beslissing is genomen over de hoofdverblijfplaats van de minderjarige. Zij is weliswaar ingeschreven op het adres van de man, maar dit zegt niets over haar hoofdverblijfplaats. Op grond van artikel 1:253a lid 1 BW kunnen geschillen over de gezamenlijke uitoefening van het gezag, waaronder die over de hoofdverblijfplaats, aan de rechtbank worden voorgelegd. De rechtbank neemt een zodanige beslissing als haar in het belang van het kind wenselijk voorkomt. Bij een dergelijke beslissing moeten alle omstandigheden van het geval in acht worden genomen, wat er soms ook toe kan leiden dat andere belangen zwaarder wegen dan het belang van het kind, hoezeer ook dat belang een overweging van de eerste orde moet zijn. De rechtbank ziet in de gegeven omstandigheden, waarin beide ouders een belangrijke opvoedersrol in het leven van de minderjarige hebben en nagenoeg gelijkwaardige zorg- en opvoedingstaken hebben, geen reden om de hoofdverblijfplaats van de minderjarige vast te stellen. Door voor de minderjarige geen hoofdverblijfplaats vast te stellen wordt benadrukt dat beide ouders even belangrijk zijn en

dat er geen onderscheid wordt gemaakt in verantwoordelijkheid, invloed en zorgtaken (zie ook ECLI:NL:GHSHE:2022:3816).

De rechtbank overweegt verder dat er geen aanleiding bestaat om de huidige zorgregeling aan te passen, omdat niet gebleken is dat die niet in het belang van de minderjarige is. Het verzoek van de vrouw tot kinderalimentatie wordt afgewezen, nu het hoofdverblijf van de minderjarige niet bij haar wordt bepaald. Partijen zijn verder overeengekomen dat het identiteitsbewijs van de minderjarige in haar verzorgingstas mee wordt gegeven aan de ouder bij wie zij op dat moment verblijft. Tot slot wijst de rechtbank het verzoek tot vervangende toestemming voor inschrijving van de minderjarige op een basisschool af, omdat het nog anderhalf jaar duurt voordat zij naar school gaat.

Conclusie

De rechtbank stelt een zorgregeling vast en bepaalt dat het identiteitsbewijs van de dochter van partijen mee zal gaan met haar in haar verzorgingstas naar de ouder op wie zij op dat moment verblijft. Het meer of anders verzochte wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:8632

Zaaknummer: C/10/664333 / FA RK 23-6169

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het begrip ‘kind’ in artikel 32 lid 1 aanhef en onder 4 letter c SW en het begrip ‘afstammeling’ in artikel 24 lid 1 SW. Uitleg van artikel 2 lid 3 letter i AWR. Is het kind dat family life heeft met de biologische vader, maar met wie geen familierechtelijke rechtsbetrekking in juridische zin bestaat, een kind en afstammeling van die vader? Artikel 1 EP in samenhang met de artikelen 8 en 14 EVRM.

Feiten en omstandigheden

De biologische vader van belanghebbende, A (erflater), is overleden. Hij is door erflater niet erkend. Er bestaat dan ook tussen hen geen familierechtelijke betrekking. De moeder van belanghebbende is gehuwd met B. Deze heeft hem wel erkend. Tussen belanghebbende en erflater bestond ‘family life’. Dat is ook vastgesteld in een beschikking van de rechtbank waarin een omgangsregeling tussen hen is vastgesteld. Erflater heeft belanghebbende bij testament tot een van zijn erfgenamen benoemd. Ter zake van de erfrechtelijke verkrijging is aan belanghebbende een aanslag erfbelasting opgelegd. Bij de vaststelling daarvan zijn (i) de vrijstelling voor overige verkrijgers en (ii) het tarief voor verkrijgingen in overige gevallen (tariefgroep II) toegepast. Volgens belanghebbende zijn tariefgroep I en de vrijstelling voor verkrijgingen door kinderen (de kindvrijstelling) van toepassing. De rechtbank heeft geoordeeld dat de inspecteur terecht tariefgroep II en de vrijstelling voor overige verkrijgers heeft toegepast.

Belanghebbende heeft voor het hof primair aangevoerd dat tariefgroep I en de kindvrijstelling van toepassing zijn, omdat erflater zijn biologische vader is en door de erkenning door B de (biologische) bloedverwantschap tussen hem en erflater niet is verbroken. Subsidiair heeft hij aangevoerd dat de kindvrijstelling en tariefgroep I van toepassing zijn, omdat tussen hem en erflater sprake was van ‘family life’, waardoor de behandeling van hem als ‘derde’ in strijd is met het discriminatieverbod.

Het hof heeft geoordeeld dat het begrip ‘kind’ een eigen definitie kent die is opgenomen in artikel 2 lid 3 letter i Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). In de wettekst is niet

verwezen naar het begrip ‘familierechtelijke betrekking’, maar is aangesloten bij het begrip ‘bloedverwant’. Een biologisch kind is een bloedverwant in de eerste graad van zijn biologische ouder. Verder heeft het hof geoordeeld dat belanghebbende door de biologische bloedverwantschap met erflater op grond van het spraakgebruik als bloedverwant en daarmee als kind van erflater kan worden gezien. Het hof heeft noch in de Successiewet 1956 (SW), noch in de wetsgeschiedenis aanknopingspunten gevonden dat voor de uitleg van het begrip ‘kind’ moet worden uitgegaan van een familierechtelijke betrekking. Op grond van het voorgaande moet belanghebbende tevens worden aangemerkt als afstammeling in de zin van artikel 24 lid 1 SW. Dit brengt mee dat erfbelasting moet worden geheven naar het tarief van tariefgroep I en dat de kindvrijstelling van toepassing is. Omdat het primaire standpunt van belanghebbende slaagt, is het hof niet toegekomen aan beoordeling van diens subsidiaire standpunt.

De Staatssecretaris van Financiën heeft beroep in cassatie ingesteld.

Beoordeling en motivering

Het middel betoogt dat voor de uitleg van artikel 2 lid 3 letter i AWR het civielrechtelijke kindbegrip leidend is. Omdat belanghebbende en erflater louter verwanten zijn op grond van biologische verwantschap, kan belanghebbende niet worden aangemerkt als kind in de zin van artikel 2 lid 3 letter i AWR en evenmin als afstammeling van erflater in de zin van artikel 24 lid 1 SW. Daarom bestaat geen recht op toepassing van tariefgroep I en de kindvrijstelling.

Het middel slaagt. Op grond van artikel 2 lid 3 letter i AWR verstaat de belastingwet onder kind: een eerstegraads bloedverwant en aanverwant in de neergaande lijn. Bij gebreke van een aanwijzing voor het tegendeel, moet ervan worden uitgegaan dat de wetgever aan het begrip ‘bloedverwant’ in artikel 2 lid 3 letter i AWR geen andere betekenis heeft willen toekennen dan hetgeen daaronder wordt verstaan in het civiele recht. Uit de parlementaire geschiedenis van Boek 1 BW blijkt dat een kind – behalve waar uit een specifieke wettelijke bepaling anders volgt – slechts als bloedverwant van zijn biologische vader wordt aangemerkt als zij, bijvoorbeeld door erkenning, in familierechtelijke betrekking tot elkaar staan. Vervolgens is het in lijn met de systematiek van de Successiewet om voor invulling van het begrip ‘afstammeling’ aan te sluiten bij het civiele recht. Het civiele recht bepaalt de verhoudingen. Daarbij zou het voor een eenduidige toepassing van de Successiewet onlogisch zijn als tot elkaar in verhouding staande begrippen zoals ‘kind’ en ‘afstammeling’ op een andere wijze worden uitgelegd. Daarom moet ook voor de uitleg van het begrip ‘afstammeling’ in artikel 24 lid 1 SW worden aangesloten bij het civiele recht en is ook daarvoor dus het bestaan van een familierechtelijke betrekking vereist. Het hof is daarom uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting. Omdat geen erkenning van belanghebbende door erflater heeft

plaatsgevonden, is tussen hen geen familierechtelijke betrekking tot stand gekomen. Dit brengt mee dat belanghebbende geen bloedverwant van erflater is als bedoeld in artikel 2 lid 3 letter i AWR en ook geen afstammeling van hem. De uitspraak van het hof kan niet in stand blijven.

De Hoge Raad kan de zaak afdoen. Daartoe moet het subsidiaire standpunt van belanghebbende, waaraan het hof niet was toegekomen, alsnog worden behandeld.

De hiervoor gegeven uitleg van de Successiewet brengt mee dat voor de heffing van erfbelasting een onderscheid tussen kinderen wordt gemaakt, dat mede afhankelijk is van de vraag of het kind is geboren binnen of buiten huwelijk van de man (waaronder in deze uitspraak te begrijpen: geregistreerd partnerschap). Toepassing van tariefgroep I en de kindvrijstelling is namelijk op grond van de Successiewet, afgezien van de uitbreidingen van het kindbegrip in artikel 19 SW, alleen mogelijk wanneer een verkrijging krachtens erfrecht na het overlijden van een man toekomt (i) aan een kind dat is geboren tijdens het huwelijk van die man met de moeder (huwelijks kind), dat immers door geboorte een bloedverwant in neergaande lijn en daarmee ook een afstammeling van hem is geworden, of (ii) aan een buitenhuwelijks kind van hem dat op een andere grond in familierechtelijke betrekking tot hem is komen te staan, hetgeen met name het geval is indien hij dat kind heeft erkend. Gaat het daarentegen om een erfrechtelijke verkrijging door een buitenhuwelijks kind van de erflater dat niet een zodanige juridische band met hem had, dan geldt het hogere tarief van tariefgroep II, en geldt slechts de vrijstelling voor overige verkrijgers, die beperkter is dan de kindvrijstelling.

Tussen belanghebbende en erflater heeft 'family life' bestaan in de zin van artikel 8 EVRM, en belanghebbende heeft een deel van de nalatenschap van zijn vader verkregen doordat erflater hem bij testament heeft aangewezen als erfgenaam. Onder die omstandigheden valt niet alleen de verkrijging krachtens erfrecht binnen de werkingssfeer van artikel 8 EVRM, maar ook de heffing van erfbelasting ter zake van deze verkrijging. Het is immers de combinatie van de brutoverkrijging en de daarover verschuldigde erfbelasting die bepaalt wat het kind netto verkrijgt uit het vermogen van zijn biologische vader en wat dus de omvang is van zijn materiële belang bij de nalatenschap, dat binnen de werkingssfeer van artikel 8 EVRM valt. Doordat het gaat om een kwestie binnen de werkingssfeer van artikel 8 EVRM, kan het hiervoor bedoelde verschil in behandeling worden getoetst aan het discriminatieverbod van artikel 14 EVRM. Daarvoor is niet van belang of de door belanghebbende bestreden belastingheffing leidt tot een inbreuk op het door artikel 8 EVRM beschermde 'family life'. Bij toepassing van artikel 14 EVRM op een geval als dit moet worden vooropgesteld dat kinderen van wie de erflater door zijn huwelijk de vader is, en buitenhuwelijks kinderen van de erflater die geen familierechtelijke betrekking met hem hadden maar wel een zodanig nauwe

relatie dat sprake was van 'family life' als bedoeld in artikel 8 EVRM, met het oog op heffing van erfbelasting over hun verkrijging uit de nalatenschap van de erflater als gelijke gevallen moeten worden aangemerkt. Verder moet hierbij worden vooropgesteld dat op grond van rechtspraak van het EHRM aan de verdragsluitende staten in het algemeen een zeer ruime beoordelingsvrijheid toekomt. Er zijn echter zeer zwaarwegende gronden vereist om een onderscheid tussen huwelijkse en buitenhuwelijkse kinderen, dus een onderscheid naar geboorte, te kunnen rechtvaardigen. Dergelijke zeer zwaarwegende gronden zijn ook vereist als een onderscheid naar geboorte wordt gemaakt in wetgeving op fiscaal gebied. Dit brengt mee dat de maatregel die een dergelijk onderscheid maakt in het algemeen geschikt moet zijn om het daarmee nagestreefde doel te bereiken. Bovendien moet vaststaan dat die maatregel daartoe in de gegeven omstandigheden noodzakelijk is. De hiervoor bedoelde strikte maatstaf van zeer zwaarwegende gronden geldt ook indien een regeling slechts een benadeling inhoudt van een bepaalde categorie buitenhuwelijkse kinderen, zoals in dit geval kinderen die niet door hun biologische vader zijn erkend en ook niet op andere grond in familierechtelijke betrekking tot hem stonden. Indien die – beperkte – groep buitenhuwelijkse kinderen ongunstiger wordt behandeld dan huwelijkse kinderen, moet voor die ongunstigere behandeling dan ook evenzeer een overtuigende rechtvaardiging bestaan. Het hiervoor bedoelde onderscheid in de Successiewet kan deze strenge toets niet doorstaan. Voor heffing van een hoger bedrag aan erfbelasting van buitenhuwelijkse kinderen in geval van een erfrechtelijke verkrijging van hun biologische vader, bestaan geen zeer zwaarwegende gronden. Zulke zwaarwegende gronden kunnen niet worden gevonden in de omstandigheid dat de wetgever in de Successiewet uit praktische overwegingen heeft gekozen voor aansluiting bij bloed- of aanverwantschap tussen erflater en verkrijger, namelijk omdat hij objectieve maatstaven wilde hanteren die uiterlijk waarneembaar en controleerbaar zijn. Het streven van de wetgever om zoveel mogelijk aan te sluiten bij civielrechtelijke maatstaven is evenmin als een zodanige rechtvaardiging aan te merken. Dergelijke praktische en wetssystematische redenen kunnen niet worden aangemerkt als zeer zwaarwegende gronden als hiervoor bedoeld. Die vallen evenmin te vinden in het streven van de wetgever om erfbelasting naar een hoger tarief te heffen naarmate de persoonlijke betrekking tussen verkrijger en erflater minder sterk is geweest. Deze gedachte kan niet verklaren dat belasting naar het hogere tarief en met inachtneming van de vrijstelling voor overige verkrijgers wordt geheven van een buitenhuwelijks kind dat 'family life' heeft gehad met zijn biologische vader, en daarmee dus in een nauwe persoonlijke betrekking heeft gestaan, evenals dat in het algemeen het geval is bij een huwelijks kind en bij andere personen die op grond van artikel 19 SW als kind worden aangemerkt. Dat is juist de reden waarom alle in de vorige volzin bedoelde kinderen voor heffing van erfbelasting als gelijke gevallen moeten worden aangemerkt. Ook overigens is niet gebleken van rechtvaardigingsgronden voor het hier

bestreden onderscheid die aan de hiervoor bedoelde strikte maatstaf kunnen voldoen. De Hoge Raad komt daarom tot de slotsom dat het onderscheid in strijd is met het verbod van discriminatie van artikel 14 EVRM in samenhang met artikel 8 EVRM. Daaraan kan in dit geval niet afdoen dat belanghebbende de zwaardere belastingheffing – wellicht – had kunnen voorkomen door het voeren van een procedure tot vernietiging van de erkenning door B, waarna erflater hem had kunnen erkennen. Nog afgezien van de vraag of dit in redelijkheid van belanghebbende kon worden verlangd, vormt dit een extra eis die niet gesteld wordt bij huwelijkse kinderen, en die daarom op zichzelf al discriminerend zou zijn.

Vervolgens ziet de Hoge Raad zich geplaagd voor de vraag of hij aanstonds rechtsherstel kan bieden voor deze verdragsschending, of dat hij dit vooralsnog moet overlaten aan de wetgever. Het opheffen van het door het EVRM verboden verschil in behandeling vergt keuzes die de rechtsvormende taak van de rechter te buiten gaan. Maatschappelijke ontwikkelingen rond meerouderschap, meeroudergezag en draagmoederschap vragen om keuzes op rechtspolitiek terrein, onder meer met betrekking tot de familierechtelijke positie van buitenhuwelijkse kinderen. Het is aan de wetgever om dergelijke keuzes te maken. Een eventuele aanpassing van de fiscale regels over het begrip ‘kind’ moet in samenhang daarmee worden gezien. Het is niet aan de rechter om op dergelijke wijzigingen in de wetgeving op het gebied van het familierecht en de daarmee samenhangende keuzes van de fiscale wetgever vooruit te lopen. De Hoge Raad is daarom van oordeel dat het vooralsnog op de weg van de wetgever ligt om in het rechtstekort te voorzien. Het voorgaande brengt mee dat het subsidiaire standpunt van belanghebbende, hoewel terecht ingenomen, niet kan leiden tot vermindering van de aanslag. Daarom moet de uitspraak van de rechtbank, waarbij het beroep ongegrond is verklaard, worden bevestigd.

Proceskosten en griffierecht

De Hoge Raad vindt aanleiding de staatssecretaris in verband met de verdragsschending te veroordelen in de kosten van het geding in cassatie. De Hoge Raad vindt daarin tevens aanleiding de beslissingen van het hof inzake de voor het beroep en het hoger beroep gemaakte proceskosten en het voor het beroep en hoger beroep betaalde griffierecht in stand te laten.

Conclusie

De Hoge Raad:

- verklaart het beroep in cassatie gegrond,
- vernietigt de uitspraak van het hof, behalve de beslissingen over de proceskosten en het

griffierecht,

- bevestigt de uitspraak van de rechtbank, met uitzondering van de beslissing over de proceskosten en het griffierecht, en
- veroordeelt de staatssecretaris in de kosten van belanghebbende voor het geding in cassatie.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-09-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1130

Zaaknummer: 22/02354

Rechters: J.A.R. van Eijsden, M.W.C. Feteris, J. Wortel, F.R. Salomons en A.E.H. van der Voort
Maarschalk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek tot omgangsregeling van de grootouders afgewezen.

Feiten en omstandigheden

Moeder en vader hebben twee kinderen gekregen in 2016 en 2018. De ouders van de vader hebben de kinderen een dag in de week verzorgd en opgevoed. In 2021 waren er relatieproblemen, de vader ging naar aanleiding hiervan inwonen bij zijn ouders. Uiteindelijk hebben de relatieproblemen geleid tot een gerechtelijke procedure tussen de ouders. De vader heeft in 2022 tijdens deze procedure een einde aan zijn leven gemaakt, toen hij een weekend alleen de zorg en verantwoordelijkheid droeg over de kinderen.

Verzoek

De grootouders hebben de procedure gestart met het verzoek om een omgangsregeling. De rechtbank heeft dit verzoek afgewezen en vervolgens zijn de grootouders in hoger beroep gekomen. De grootouders verzoeken het hof om een omgangsregeling vast te stellen en om de partijen te verplichten om systeemtherapie te volgen of mee te werken aan forensische mediation.

De moeder voert verweer en verzoekt het hof om de grootouders niet-ontvankelijk te verklaren en te verklaren dat er geen sprake is van family life. Ook verzoekt zij het hof te bepalen dat de beschikking van de rechtbank in stand blijft.

Beoordeling en motivering

Family life

Het hof overweegt dat er voor de dood van de vader wel 'gezinsleven' was, gezien de grootouders een hechte familieband hadden waarbij ze zorgdroegen voor de kinderen. Na de dood van de vader was er een breuk van contact tussen de moeder en kinderen enerzijds en de grootouders anderzijds. Volgens het hof betekent dit niet dat het gezinsleven is verbroken.

Bijzondere curatoren

Door de rechtbank zijn bijzondere curatoren benoemd, met als opdracht om een standpunt in

te nemen over de omgang van de kinderen met de grootouders. Dit hebben zij gedaan, zonder met de kinderen te spreken. De rechtbank heeft dit wel verzocht. Het hof vindt dat de bijzondere curatoren een eigen verantwoordelijkheid hebben om aan zo'n verzoek gehoor te geven. De bijzondere curator dient de belangen van de kinderen te behartigen en hierbij kan hij beslissen om geen gesprek met een kind te voeren. Dit hebben zij gemotiveerd uitgelegd. Het hof heeft geen nadere instructies gegeven voor gesprekken en het hof vindt dat de gesprekken onnodig belastend zou zijn geweest.

Omgangsregeling

Gebleken is dat de moeder geen emotionele ruimte heeft om het contact tussen de kinderen te faciliteren en het hof vindt dat dit nog niet van haar verwacht mag worden. Afgelopen jaren is er veel binnen het gezins- en familiesysteem gebeurd, met aanleiding de relatieproblemen van de ouders en dat de vader een einde aan zijn leven maakte. De moeder heeft tijd en rust nodig om haar draagkracht en draaglast in balans te brengen. Het hof begrijpt het belang van een omgangsregeling met de grootouders. Gezien de kinderen nog jong zijn en afhankelijk zijn van hun moeder als opvoeder, acht het hof het belang van rust en tijd voor de moeder groter.

Systeemtherapie/forensische mediation

Het hof oordeelt dat de wettelijke grondslag voor dergelijke verzoeken ontbreekt. Zelfs als deze er zou zijn, dan had het hof dit afgewezen met dezelfde reden waarom het hof geen omgangsregeling tussen de grootouders en kinderen vaststelt.

Conclusie

De grieven falen. De beschikking van de rechtbank wordt bekrachtigd door het hof.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 23-07-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:4837

Zaaknummer: 200.336.743

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vervangende toestemming van de rechter voor vakantie.

Feiten en omstandigheden

De ouders hebben vier minderjarige kinderen en oefenen het gezamenlijk gezag over de minderjarigen uit. De drie jongste kinderen hebben de hoofdverblijfplaats bij de moeder. Het oudste kind is uit huis geplaatst van de moeder bij de vader. De vader is, hoewel behoorlijk opgeroepen, niet op de zitting verschenen.

Verzoek

De moeder verzoekt de rechtbank om vervangende toestemming (art. 1:253a lid 1 BW) voor een reis van maximaal vier weken, die ze wil maken met de drie jongste kinderen.

Standpunten partijen

De moeder wil naar Marokko om familie te bezoeken, ze wil maximaal vier weken weg met de jongste drie kinderen. De precieze data zijn afhankelijk van beschikbare vliegtickets. De vader zou zijn toestemming voor de vakantie onthouden.

De vader heeft bezwaar tegen de vakantie, omdat hij bang is dat de oudste zich buitengesloten zal voelen als zijn broertjes en zusje wel meegaan op vakantie en hij niet, hetgeen een negatieve impact zou hebben op de oudste. Ook wil hij zelf met de vier kinderen drie weken op vakantie en is dit niet mogelijk zolang er geen duidelijkheid bestaat over de vakantiedata van de moeder. Bovendien zou de moeder haar wens voor de vakantie niet hebben besproken.

Volgens de moeder was de relatie tussen haar en de oudste erg spanningsvol en was er sprake van een onhoudbare situatie met fysiek geweld richting haar. Dit had de uithuisplaatsing tot gevolg. De moeder stelt dat een gecertificeerde instelling heeft geprobeerd te bemiddelen tussen de ouders over de reis.

Beoordeling en motivering

De rechtbank heeft niet kunnen vaststellen of er overleg tussen de ouders is geweest, maar laat dit verder rusten met het oog op het belang van de kinderen voor duidelijkheid over de

vakantie.

De rechtbank snapt dat het lastig zou zijn voor de oudste als zijn moeder en zijn broertjes en zusjes op vakantie gaan zonder hem, maar stelt dat, gezien het recente verleden, te veel is gebeurd voor een gezamenlijke vakantie met de vier kinderen en de moeder. De drie jongste kinderen hebben ook veel meegemaakt in de thuissituatie en als zij daardoor niet op vakantie kunnen gaan zou dat voor de drie kinderen pijnlijker zijn. De rechtbank acht het in hun belang dat zij met hun moeder op vakantie gaan.

Tijdens de zitting is gekeken naar het contact tussen de vader en de drie jongste kinderen en dit is zeer beperkt. De rechtbank acht het niet realistisch en te verwachten dat de vader drie aaneengesloten weken met de kinderen zal doorbrengen. De rechtbank vindt niet dat dit in de weg kan staan aan een vakantie van drie of vier weken. Het is in belang van de jongste drie kinderen om met hun moeder op vakantie te gaan. De rechtbank geeft de moeder de ruimte om de reisdata te kiezen binnen een maximale periode van vier weken. De moeder moet dit tijdig doorgeven aan de vader zodat hij de ruimte heeft om iets te plannen met de kinderen.

Conclusie

De rechtbank verleent de moeder toestemming, welke de toestemming van de vader vervangt, voor de reis van maximaal vier weken. Zij moet op tijd laten weten aan de vader wat de reisdata zijn.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 29-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:13816

Zaaknummer: C/09/645513 / FA RK 23-2456

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ambtshalve benoeming van twee bijzondere curatoren, gezien de ernst van de strafrechtelijke verdenkingen tegen de voormalige pleegouders, de lopende inspectieonderzoeken, de aard van de (mogelijke) belangenstrijd tussen de voogd en de minderjarige en de maatschappelijke impact.

Feiten en omstandigheden

Op 22 december 2023 is het ouderlijk gezag van de moeder beëindigd en is de gecertificeerde instelling (GI) als voogd over de minderjarige benoemd. Tot 21 mei 2024 verbleef de minderjarige in een pleeggezin en nu in een residentiële setting. Tegen de voormalige pleegouders loopt een strafrechtelijk onderzoek, met op 5 september 2024 een eerste (pro forma) zitting. Er loopt (/lopen) daarnaast een (of meerdere) inspectieonderzoek(en), die zich richt(en) op de geleverde kwaliteit en veiligheid van de zorg aan de minderjarige.

Tijdens een mondelinge behandeling ter zitting over een amtsshalve benoeming van een bijzondere curator heeft de beoogde curator zich bereid verklaard de benoeming te aanvaarden en heeft aan de rechtbank gesuggereerd om een tweede bijzondere curator te benoemen vanwege de impact en complexiteit van de zaak.

Beoordeling en motivering

Zolang er geen duidelijkheid is over de geleverde kwaliteit en veiligheid van de zorg aan minderjarige, leidt dit tot een (mogelijke) belangenstrijd tussen de voogd en minderjarige, zoals bedoeld in artikel 1:250 BW. Gelet op de aard van die (mogelijke) belangenstrijd en het feit dat op 5 september 2024 een eerste (pro forma) zitting zal plaatsvinden in de strafprocedure tegen de voormalige pleegouders, is de rechtbank van oordeel dat de benoeming van de bijzondere curator op dit moment noodzakelijk is.

Gelet op de ernst van de verdenkingen tegen de voormalige pleegouders, de lopende onderzoeken, de aard van de (mogelijke) belangenstrijd, de maatschappelijke onrust en media-aandacht, kiest de rechtbank voor een zogeheten duo-benoeming.

De bijzondere curatoren zullen de belangen van de minderjarige in de strafprocedure tegen de voormalige pleegouders behartigen. Zij moeten beoordelen of het in haar belang is om een vordering benadeelde partij in te dienen en zo ja, op welke manier en wie daarvoor indien nodig wordt ingeschakeld. De bijzondere curatoren zullen daarnaast, mede in het licht van (de uitkomsten van) voornoemde onderzoeken, nagaan op welke wijze de belangen van minderjarige het best kunnen worden behartigd.

De rechtbank benoemt de bijzondere curatoren voor de duur van één jaar. Omdat de rechtbank een vinger aan de pols wil houden, moeten de bijzondere curatoren voor het einde van dat jaar de rechtbank verzoeken om een datum voor een zitting. Daarbij zullen de bijzondere curatoren moeten rapporteren over de stand van zaken en het resultaat van de bijstand in de strafzaak, alsook over de stand van zaken van voornoemd (inspectie)rapport en de eventuele gevolgen hiervan voor de minderjarige.

Conclusie

De rechtbank benoemt twee bijzondere curatoren teneinde de minderjarige te vertegenwoordigen, met ingang van heden en voor de duur van één jaar en draagt de bijzondere curatoren op om uiterlijk zes weken voorafgaand aan het aflopen van hun termijn de rechtbank te verzoeken om een zittingsdatum te bepalen en aan de rechtbank te rapporteren over de uitkomsten van hun werkzaamheden.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-09-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:8369

Zaaknummer: C/10/684854 / FA RK 24-6331

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De noodzaak van bewind bestaat niet langer. Vanwege de verstoorde verstandhouding tussen de echtgenote van betrokkene en de dochter van de betrokkene, zal niet de echtgenote, maar een onafhankelijke mentor worden benoemd.

Feiten en omstandigheden

De betrokkene is geboren in 1949 en woonde tot maart 2022 op Curaçao met de echtgenote en hun zoon van nu zeven jaar oud. Sindsdien verblijft betrokkene in Nederland, op dit moment in een zorginstelling. Bij de betrokkene is sprake van vergevorderde dementie. Hierdoor kan hij zijn belangen van vermogensrechtelijke en niet-vermogensrechtelijke aard niet meer zelf behartigen.

De kantonrechter heeft daarom op 9 november 2023 een bewind en een mentorschap ingesteld ten behoeve van de betrokkene, met benoeming van een onafhankelijke bewindvoerder en mentor.

De echtgenote verzoekt in hoger beroep om het verzoek tot onderbewindstelling en mentorschap alsnog af te wijzen en subsidiair om haar als bewindvoerder en mentor te benoemen. Zij kan dan met de betrokkene en hun zoon terugkeren naar Curaçao, waar de betrokkene zijn leven weer kan voortzetten met familie en vrienden, in het huis waar ze altijd hebben gewoond en met ondersteuning van goede dementiezorg. In 2022 zijn zij alleen naar Nederland gekomen voor een neuropsychologisch onderzoek van betrokkene. De dochter verzet zich tegen terugkeer van betrokkene naar Curaçao. Zij wil dat er vanwege de verstoorde verstandhouding tussen de echtgenote en haarzelf een onafhankelijke mentor wordt benoemd.

De bewindvoerder heeft aangegeven in te kunnen stemmen met de opheffing van het bewind, omdat de echtgenote een goede financiële administratie voert. De mentor is heel positief over de manier waarop de echtgenote in de weekenden de zorg voor de betrokkene op zich neemt en begrijpt en ondersteunt de wens van de echtgenote om terug te verhuizen naar Curaçao. Deze verhuizing is volgens de mentor van belang voor de gezondheid van de betrokkene. De

betrokkene zelf vertelt ook in positieve zin over Curaçao en zou er graag nog eens naartoe willen.

Beoordeling en motivering

Het hof constateert dat de noodzaak tot een bewind niet (langer) bestaat (vergelijk art. 1:449 lid 2 BW); de financiële belangen van de betrokkene (kunnen) naar behoren worden behartigd door de echtgenote.

Het hof oordeelt – met inachtneming van artikel 1:450 lid 1 BW – dat de betrokkene vanwege zijn geestelijke toestand duurzaam niet in staat is om zijn belangen van niet-vermogensrechtelijke aard behoorlijk waar te nemen en dat een mentorschap noodzakelijk is. Het hof is met de kantonrechter van oordeel dat een onafhankelijke mentor dient te worden benoemd, om de ook volgens de mentor in beginsel wenselijke – overgang van Nederland naar Curaçao voor de betrokkene zo soepel en verantwoord mogelijk te laten verlopen. De verstoorde verstandhouding tussen de echtgenote van betrokkene en zijn dochter staat in de weg aan benoeming van de echtgenote tot mentor. De voorkeur voor de echtgenoot als mentor, zoals vermeld in artikel 1:452 lid 4 BW wordt dus niet gevolgd. Betrokkene is al kwetsbaar door zijn ziekte en hij heeft belang bij zoveel mogelijk rust.

Omdat er geen bezwaren zijn aangevoerd tegen de wijze waarop de mentor haar taken uitoefent en de samenwerking goed verloopt, zal het hof de bestreden beschikking ook op het punt van de persoon van de mentor bekrachtigen. Het hof meent dat het beroep van de echtgenote op artikel 8 EVRM niet opgaat.

Conclusie

Het hof vernietigt de beschikking waarvan beroep voor zover daarbij ook na 13 augustus 2024 nog een bewind is ingesteld en heft met ingang van 13 augustus 2024 het ingestelde bewind op. Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking voor het overige.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 30-07-2024

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2024:2133

Zaaknummer: 200.337.636/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een machtiging gesloten jeugdhulp, waarbij er ernstig getwijfeld wordt of Pactum wel een passende behandelplek is voor de betreffende minderjarige.

Feiten en omstandigheden

De moeder is belast met het gezag over de minderjarige. De minderjarige verblijft nu ruim twee maanden in een gesloten instelling (Pactum), op basis van een voorlopige ondertoezichtstelling en machtiging die loopt van 11 juni 2024 tot 11 augustus 2024. Het verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) is voor het overige aangehouden. Aan de orde is het verzoek van de raad om een machtiging te verlenen voor verblijf in een accommodatie voor gesloten jeugdhulp voor de duur van de voorlopige ondertoezichtstelling. De raad verzoekt om de minderjarige aansluitend onder toezicht te stellen van de gecertificeerde instelling (GI) voor de duur van een jaar en om een machtiging te verlenen voor verblijf in een accommodatie voor gesloten jeugdhulp voor de duur van zes maanden.

Volgens de raad zijn er nog steeds grote zorgen om de minderjarige. De zorgen zijn na de gesloten plaatsing alleen maar toegenomen. De minderjarige loopt steeds weg en belandt dan in risicovolle situaties. De GI twijfelt of Pactum wel een passende plek is voor de minderjarige.

De moeder en haar advocaat zijn van mening dat er bij Pactum geen passende hulp wordt geboden aan de minderjarige. Het gaat steeds slechter met de minderjarige en er is geen duidelijk plan van aanpak. De minderjarige is het ook niet eens met de gesloten plaatsing, om die reden loopt zij steeds weg.

Beoordeling en motivering

De kinderrechter concludeert dat de zorgen over de minderjarige sinds de plaatsing lijken toegenomen. Het is duidelijk dat de minderjarige ernstig wordt belemmerd in haar ontwikkeling en dat zij dringend behandeling nodig heeft. Die behandeling krijgt zij bij Pactum echter niet geboden. Er is nog geen hulpverleningsplan beschikbaar en de moeder en minderjarige en de GI worden onvoldoende geïnformeerd over het hulpverleningstraject. De kinderrechter vindt dit uiterst zorgelijk aangezien een gesloten plaatsing een ultimatum

remedium zou moeten zijn voor de meest kwetsbare kinderen. Daar komt bij dat het de kinderrechter ambtshalve bekend is dat vorig jaar in een zaak die gelijkenissen vertoont met de situatie van de minderjarige door zowel de raad als door de GI melding bij de Inspectie is gedaan over de zorgelijke situatie bij Pactum. De kinderrechter vindt het van groot belang dat op korte termijn duidelijk wordt of Pactum de juiste plek is voor de minderjarige.

Conclusie

Het verzoek van de raad om een machtiging te verlenen voor verblijf in een accommodatie voor gesloten jeugdhulp voor de duur van de voorlopige ondertoezichtstelling wordt toegewezen.

Het verzoek om de minderjarige voor een jaar onder toezicht te stellen wordt ook toegewezen. Het verzoek om een aansluitende machtiging voor verblijf van de minderjarige in een accommodatie voor gesloten jeugdhulp wordt toegewezen voor de duur van twee weken en voor het overige aangehouden. De kinderrechter verwacht dat Pactum in de komende periode zo spoedig mogelijk een hulpverleningsplan aan de GI beschikbaar stelt, waarin concrete informatie is opgenomen over de problematiek van de minderjarige, de voorgestelde hulpverlening, de doelen van de voorgestelde behandeling, de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen en de wijze waarop rekening wordt gehouden met de wensen van de minderjarige.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 09-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:6152

Zaaknummer: C/02/423393 / JE RK 24-1117 en C/02/425017 / JE RK 24-1370

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Toepasselijkheid artikel 1:265e BW (gedeeltelijke gezagsoverheveling) zonder machtiging uithuisplaatsing.

Feiten en omstandigheden

De minderjarige is geboren in 2014. De moeder oefent het eenhoofdig gezag uit over de minderjarige. De vader heeft de minderjarige erkend. De minderjarige woont bij de moeder. De minderjarige is onder toezicht gesteld, laatstelijk verlengd tot 13 november 2024. De rechtbank heeft de gecertificeerde instelling (GI) op grond van artikel 1:265e lid 1 sub a BW belast met gezag over de minderjarige met betrekking tot de aanmelding bij een onderwijsinstelling. De moeder is het niet eens met de gedeeltelijke gezagsoverheveling naar de GI en komt in hoger beroep.

Beoordeling en motivering

Het hof stelt vast dat de rechtbank artikel 1:265 e BW naar analogie heeft toegepast, nu in deze zaak geen sprake is van een machtiging uithuisplaatsing. De rechtbank heeft dit gedaan omdat de route van artikel 1:265 e BW meer rechtsbescherming biedt dan de geschillenregeling (art. 1:262b BW) en daarnaast vindt de rechtbank het geschil betreffende de schoolkeuze niet wezenlijk anders nu de minderjarige bij moeder woont en niet uit huis is geplaatst.

Het hof ziet echter geen mogelijkheid onderhavig verzoek aan artikel 1:265 e BW te toetsen aangezien uit de wettekst en parlementaire stukken volgt dat dit wetsartikel enkel van toepassing is wanneer sprake is van een machtiging uithuisplaatsing. Het primaire verzoek wordt daarom afgewezen.

Het subsidiaire verzoek van de GI op grond van artikel 1:262b BW om de minderjarige op een specifieke school in te schrijven, wordt wel toegewezen. De minderjarige gaat al langere tijd niet op structurele basis naar school en heeft hierdoor een achterstand opgelopen. Hoewel de moeder (en de minderjarige) niet achter de betreffende schoolkeuze staan, past deze school het beste bij de kwaliteiten en onderwijsbehoeften van de minderjarige. Het hof benadrukt dat de moeder de minderjarige maximaal moet ondersteunen en stimuleren om de schoolgang weer op te starten.

Conclusie

Het hof vernietigt de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland voor zover het toepassing van artikel 1:265 e BW betreft. De GI wordt vervangende toestemming verleend om de minderjarige in te schrijven bij een specifieke onderwijsinstelling.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 27-08-2024

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2024:5571

Zaaknummer: 200.343.868/01 en 200.343.868/02

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gezagsbeëindiging van moeder die haar minderjarige kind anoniem afstaat ter adoptie.

Feiten en omstandigheden

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) verzoekt het gezag van de moeder te beëindigen en de gecertificeerde instelling (GI) tot voogdes over het paar maanden oude kind te benoemen, met uitvoerbaarverklaring bij voorraad. De GI heeft verklaard bereid te zijn om de voogdij op zich te nemen. De GI is al sinds de geboorte betrokken als voorlopige voogdes. De minderjarige verblijft bij haar aspirant-adoptiefouders en ontwikkelt zich daar goed.

De moeder is een ongehuwde vrouw die herhaaldelijk heeft aangegeven dat zij de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van de minderjarige niet wil en niet kan dragen. De medewerker van de Beschermde Wieg heeft – zonder succes – geprobeerd om de moeder zo ver te krijgen om minstens haar gegevens achter te laten voor de minderjarige voor een later moment. De moeder wil de gegevens van de biologische vader niet delen. De advocaat van de moeder heeft geen rechtstreeks contact met de moeder gehad.

Beoordeling en motivering

De rechtbank oordeelt dat voldoende is vast komen te staan dat de ontwikkeling van de minderjarige ernstig bedreigd wordt, nu haar ouders sinds haar geboorte niet voor haar willen en/of kunnen zorgen. Gelet op het feit dat de minderjarige inmiddels ruim vier maanden oud is en de (gezaghebbende) moeder nooit voor haar gezorgd heeft en ook niet de intentie heeft om dat te gaan doen, stelt de rechtbank verder vast dat de moeder niet binnen een voor minderjarige aanvaardbare termijn in staat zal zijn om de verantwoordelijkheid te dragen voor haar verzorging en opvoeding, als bedoeld in artikel 1:247 lid 2 BW. De minderjarige heeft belang bij duidelijkheid over haar toekomstperspectief, zodat zij en haar aspirant-adoptiefouders zich onbelast aan elkaar kunnen hechten.

Hiermee is voldaan aan de vereisten van artikel 1:266 lid 1 BW voor beëindiging van het ouderlijk gezag van de moeder. Ook is voldaan aan de geldende Europese jurisprudentie, waaruit volgt dat deze inbreuk op het gezinsleven noodzakelijk is en dat een lichtere

maatregel niet in het belang van minderjarige is.

Omdat de beëindiging van het ouderlijk gezag van de moeder als gevolg heeft dat er geen gezag over het kind is, moet de rechtbank op grond van artikel 1:275 lid 1 BW een voogd(es) over haar benoemen. De rechtbank benoemt de GI tot voogdes over minderjarige, omdat de raad daartoe adviseert, de GI daartoe bereid is, en de GI als uitvoerder van de voorlopige voogdijmaatregel, goed op de hoogte is van de situatie van de minderjarige.

De rechtbank overweegt dat de moeder, met of zonder gezag, altijd de (biologische) moeder van de minderjarige zal blijven en daarom belangrijk is in het leven van de minderjarige. De rechtbank hoopt dan ook dat de moeder op enig moment informatie over de afstamming van de minderjarige bij de notaris of via haar advocaat vastlegt, omdat dit voor de minderjarige onder meer van belang is voor het vormen en ontwikkelen van haar eigen identiteit en persoonlijkheid.

De rechtbank zal de beslissing uitvoerbaar bij voorraad verklaren, vanwege het belang van de minderjarige en haar aspirant-adoptiefouders dat er zo snel mogelijk zo definitief mogelijk beslist wordt over haar toekomst, wat de rust en stabiliteit in haar opvoeding en verzorging ten goede komt.

Conclusie

De rechtbank beëindigt het ouderlijk gezag van de moeder over de minderjarige, benoemt de GI tot voogdes over de minderjarige, veroordeelt de moeder aan de voogdes rekening en verantwoording van het gevoerde bewind over het vermogen van de minderjarige te doen en verklaart deze beschikking uitvoerbaar bij voorraad.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 11-06-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:8187

Zaaknummer: C/10/678776 / FA RK 24-3556

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erkenning van kindhuwelijk om echtscheiding te kunnen uitspreken.

Feiten en omstandigheden

De man verzoekt om echtscheiding van het traditionele, gewoonterechtelijke huwelijk dat in Ethiopië, nu Eritrea, in 1986 is gesloten. De vrouw heeft geen bekende woon- en verblijfplaats.

Er was indertijd geen huwelijksakte en -registratie, en de man kan vanwege zijn veiligheid niet meer terugreizen om dat te regelen. Op basis van een door de man onder ede afgelegde verklaring is het huwelijk wel in de Basisregistratie Personen opgenomen. De man was tijdens de huwelijksluiting meerderjarig en de vrouw was toen 16 jaar en minderjarig. Uit hun huwelijk is in 2007 een kind geboren. Partijen zijn samen geweest totdat de man in 2010 de grens is overgegaan.

Beoordeling en motivering

Als voorvraag voor de beoordeling van het echtscheidingsverzoek, beoordeelt de rechter, gelet op artikel 10:33 BW of het huwelijk als rechtsgeldig in Nederland kan worden erkend.

Ingevolge artikel 10:31 lid 1 BW is hierbij het uitgangspunt dat wanneer een huwelijksvoltrekking volgens de staat waar het plaatsvond rechtsgeldig is, het huwelijk in Nederland wordt erkend.

Bij gebrek aan huwelijksakte of -registratie, voert de man ter onderbouwing van het huwelijk ceremoniële omstandigheden aan van de huwelijksvoltrekking, zoals de voltrekking van het huwelijk door de dorpsoudste, de aanwezigheid van een gekozen getuige, de afspraak rond de bruidsschat en de feestelijkheden bij ouders van beide partijen.

Volgens de ten tijde van zijn huwelijksluiting geldende Ethiopian Civil Code (ECC) werden traditionele huwelijken als geldig aangemerkt, wanneer er een huwelijksceremonie was geweest. Er was geen huwelijkscertificaat of -registratie nodig. Volgens de ECC was de minimumleeftijd om te trouwen vijftien jaar. Op grond van voorgaande oordeelt de rechtbank dat het traditionele huwelijk rechtsgeldig tot stand is gekomen.

De rechtbank is verder van oordeel dat de in artikel 10:32 BW genoemde uitzonderingen zich

hier niet voordoen. De vrouw was weliswaar ten tijde van de huwelijkssluiting minderjarig, maar de rechtbank vindt het niet in strijd met de openbare orde om de rechtsgeldigheid van het huwelijk aan te nemen. De huwelijkse relatie heeft lang, te weten 24 jaar, geduurd, waarvan het grootste deel tijdens de meerderjarigheid van de vrouw. Het minderjarige kind van partijen is bovendien geboren toen de vrouw al een tijdlang meerderjarig was. Uit niets blijkt dus dat de relatie van partijen niet goed is geweest. De rechtbank is dan ook van oordeel dat het huwelijk van partijen op grond van artikel 10:31 lid 1 BW in Nederland kan worden erkend.

De rechtbank past Nederlands recht toe op het echtscheidingsverzoek. De man is ontvankelijk in zijn verzoek. Gezien zijn omstandigheden kan redelijkerwijs niet worden verlangd dat een ouderschapsplan wordt overgelegd. De man vraagt echtscheiding op grond van duurzame ontwijking van het huwelijk.

Conclusie

De rechtbank spreekt de echtscheiding tussen partijen uit.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 22-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2024:5838

Zaaknummer: C/02/418177 FA RK 24-262

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Terugwijzing door het hof, litispendingie, huwelijksvermogensrecht. Geschil over benadeling gemeenschap (art. 1:164 BW) doordat juridisch eigendom van onroerend goed in het buitenland kort voor indiening van het verzoekschrift tot echtscheiding is overgedragen aan een familielid.

Feiten en omstandigheden

Bij tussenbeschikking van 16 juli 2019 is onder meer de echtscheiding tussen partijen uitgesproken en de zaak aangehouden, onder andere voor de verdeling van de gemeenschap. Bij eindbeschikking van 30 september 2021 heeft de rechtbank zich onbevoegd verklaard kennis te nemen van de verzoeken van partijen over de appartementen in Kroatië (het onroerend goed in Kroatië) en de wijze van partiële verdeling van de gemeenschap van goederen gelast. De vrouw heeft hoger beroep ingesteld van de eindbeschikking. Het hof heeft de zaak teruggewezen naar deze rechtbank voor wat betreft het verzoek van de vrouw ten aanzien van de benadelingsvordering.

Beoordeling en motivering

De vrouw verzoekt primair te bepalen dat de man aan haar € 400.000 moet vergoeden op grond van artikel 1:164 BW en subsidiair een onafhankelijke deskundige te benoemen om het onroerend goed in Kroatië te waarderen c.q. haar schade te begroten.

Tussen partijen is niet in geschil dat het onroerend goed in Kroatië tot 19 juni 2018 op naam stond van de man en dat deze tenaamstelling op 19 juni 2018 (dus kort voor de ontbinding van de gemeenschap van goederen op 10 juli 2018) is gewijzigd, in die zin dat het onroerend goed op die datum op naam van de vader van de man is gesteld. Partijen zijn het erover eens dat de man juridisch eigenaar was van het onroerend goed in Kroatië, dat dit tot de gemeenschap van goederen van partijen behoorde en dat het voor de peildatum is overgedragen aan de vader van de man.

Rechtsmacht, toepasselijk recht en litispendingie

De verzoeken vinden hun grondslag in het huwelijksvermogensrecht, zodat de Nederlandse rechter op grond van artikel 4 Rv bevoegd is. Op grond van artikel 4 Haags Huwelijksvermogensverdrag 1978 is Nederlands recht van toepassing. Omdat er twee procedures naast elkaar lopen in twee landen (deze procedure en een procedure in Kroatië) die zien op hetzelfde onderwerp (het onroerend goed in Kroatië) is sprake van litispendentie. De rechtbank beoordeelt deze kwestie aan de hand van artikel 12 Rv en zal de onderhavige procedure niet aanhouden totdat de procedure in Kroatië is afgerond.

De benadeling van de gemeenschap

Op grond van artikel 1:164 lid 1 BW is een echtgenoot gehouden de schade te vergoeden, als de gemeenschap van goederen door deze echtgenoot is benadeeld doordat hij na de aanvang van het geding of binnen zes maanden daarvóór, onder meer, rechtshandelingen als bedoeld in artikel 1:88 BW zonder de vereiste toestemming of machtiging heeft verricht.

De overdracht van het onroerend goed in Kroatië heeft plaatsgevonden binnen zes maanden voor aanvang van de echtscheidingsprocedure, te weten op 10 juli 2018.

De vrouw stelt dat de man met de overdracht een rechtshandeling heeft verricht zonder de vereiste toestemming, in die zin dat de overdracht van het onroerend goed in Kroatië van de man naar zijn vader heeft plaatsgevonden, zonder dat de vader daarvoor heeft betaald en zonder toestemming van de vrouw. De man voert primair aan dat hij geen toestemming van de vrouw nodig had, omdat hij nooit het economisch eigendom over dit onroerend goed heeft gehad. Subsidiair voert hij aan dat de vrouw wel toestemming heeft gegeven. Voor het primaire verweer is naar het oordeel van de rechtbank in dit kader geen plaats en vindt dit bovendien geen steun in de wet. Partijen zijn het erover eens dat de man tot 19 juni 2018 juridisch eigenaar was van het onroerend goed in Kroatië. Voor de juridische overdracht van onroerend goed zonder tegenprestatie, een schenking, had hij op grond van artikel 1:88 lid 1 sub b BW toestemming van de vrouw nodig. De man voert subsidiair aan dat de vrouw wel toestemming heeft verleend voor de overdracht. Naar het oordeel van de rechtbank betwist de man onvoldoende de stelling van de vrouw dat zij geen toestemming heeft gegeven voor de overdracht. Het ligt namelijk op zijn weg om, gelet op de stelling van de vrouw dat toestemming ontbrak, gemotiveerd te onderbouwen dat de vrouw toestemming heeft verleend. Daartoe voert de man aan dat de vrouw op meerdere momenten toestemming heeft gegeven. De rechtbank constateert dat de man de door de vrouw gegeven toestemming onvoldoende onderbouwt en daarover niet consistent verklaart. Alles afwegend is de rechtbank van oordeel dat de vrouw geen toestemming heeft gegeven, terwijl dit wel noodzakelijk was voor de overdracht van een onroerend goed zonder betaling.

De rechtbank komt niet toe aan het bewijsaanbod van de man hierover, omdat hij de stelling van de vrouw onvoldoende heeft betwist. In het systeem van stellen, betwisten en bewijzen wordt pas toegekomen aan een bewijsaanbod wanneer (in dit geval) de man de stelling van de vrouw voldoende heeft betwist. Aangezien dit niet aan de orde is, wordt niet overgegaan van de fase van betwisten naar de fase van bewijzen.

Aan alle voorwaarden van artikel 1:164 BW wordt dus voldaan.

Het is nu de vraag of de gemeenschap daadwerkelijk benadeeld is. De rechtbank beoordeelt eerst de, door de vrouw weersproken, stelling van de man dat hij nooit het economisch eigendom heeft gehad, maar slechts het juridisch eigendom. De rechtbank begrijpt deze stelling zo dat daardoor geen schade is aangericht aan de gemeenschap, omdat het economisch eigendom altijd bij de vader van de man heeft gelegen. De rechtbank is van oordeel dat de man onvoldoende heeft gesteld om vast te kunnen stellen dat het economisch eigendom van het onroerend goed in Kroatië altijd bij zijn vader heeft gelegen. Gelet op de gemotiveerde betwisting van de vrouw ligt het op zijn weg zijn matig onderbouwde stelling nader te onderbouwen. Dat heeft hij onvoldoende gedaan. Alles afwegend volgt de rechtbank de man niet in zijn stelling dat hij nooit het economisch eigendom heeft gehad van het onroerend goed in Kroatië en dat dit voor de gemeenschap geen benadeling heeft opgeleverd.

De schade aan de gemeenschap

De vrouw stelt niet in staat te zijn een deugdelijk taxatierapport van de hoogte van de waarde van het onroerend goed in Kroatië te overleggen. Zij schat de waarde op € 800.000. De man weerspreekt deze schatting en verwijst naar een Kroatisch taxatierapport. De rechtbank kan hier niet bij aansluiten, omdat de vrouw nooit betrokken is geweest bij de taxatie, die in opdracht van de man is uitgevoerd en omdat in de door hem overgelegde Nederlandse vertaling niet het gehele rapport is vertaald. Gezien de uiteenlopende standpunten is het noodzakelijk dat het onroerend goed opnieuw wordt getaxeerd.

Allereerst is voor bepaling van de hoogte van de schade de peildatum van belang. De vrouw stelt dat de peildatum het moment van de feitelijke verdeling moet zijn. Zij stelt de peildatum daarom op de datum van deze beschikking, althans de datum van de beschikking van het gerechtshof van 20 september 2023. De man meent dat uitgegaan moet worden van de datum waarop de overdracht aan zijn vader heeft plaatsgevonden en de (door de vrouw gestelde) benadeling plaatsvond, 19 juni 2018.

De rechtbank is van oordeel dat de peildatum voor de waardering van de schade moet worden vastgesteld op de datum van de eindbeschikking in eerste aanleg, te weten 30 september 2021. Er is sprake van benadeling van de gemeenschap, omdat het onroerend goed in Kroatië zonder

de vereiste toestemming is overgedragen aan de vader van de man. Indien die benadelingshandeling niet had plaatsgevonden, dan was dit onroerend goed meegenomen in de verdeling. Wat betreft de waardering van goederen heeft de Hoge Raad in zijn arrest van 8 december 2023 (ECLI:NL:HR:2023:1722) een kader gegeven. De rechtbank acht, gezien dit kader, het redelijk om wat betreft het peilmoment voor de omvang van de schade aan te sluiten bij de beschikkingsdatum in eerste aanleg, 30 september 2021. Daarbij neemt de rechtbank in aanmerking dat tussen partijen in hoger beroep niet in geschil is geweest dat het onroerend goed in Kroatië onderdeel was van de gemeenschap, zodat hierover in zoverre in hoger beroep niet opnieuw is beslist. De rechtbank gaat dus uit van de fictie dat het onroerend goed in Kroatië in eerste aanleg onherroepelijk zou zijn verdeeld en de omvang van de schade op dat moment moest worden vastgesteld. In het licht daarvan is het redelijk om aan te sluiten bij die datum voor de omvang van de schade.

Wat betreft de wijze van taxatie geeft de rechtbank partijen een stappenplan mee.

De rechtbank houdt de zaak vier maanden aan in afwachting van het taxatierapport. Ten slotte geeft de rechtbank partijen instructies hoe zij verder moeten procederen na ontvangst van het rapport.

Conclusie

De rechtbank:

- bepaalt dat de behandeling van de zaak wordt aangehouden tot 1 december 2024 pro forma, met verzoek aan partijen de rechtbank te berichten zoals aangegeven in het stappenplan en in de instructies;
- bepaalt dat tot verdere behandeling pas wordt overgegaan nadat partijen het taxatierapport en de reacties hierop hebben overgelegd;
- deelt partijen mee dat als voor de pro-formatum geen bericht is ontvangen of door beide partijen de gevraagde stukken niet (volledig) zijn overgelegd zonder dat uitstel is gevraagd, de rechter kan besluiten ervan uit te gaan dat zij geen prijs stellen op het geven van hun visie. In beginsel zal de zaak op de stukken worden afgedaan;
- houdt iedere overige beslissing aan;
- bepaalt dat partijen en hun advocaten op de genoemde pro-formatum niet hoeven te verschijnen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 02-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2024:7613

Zaaknummer: C/10/674861 / FA RK 24-1694

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Machtiging gesloten jeugdhulp. Gekwalificeerde gedragswetenschapper stemt niet in met het verzoek. Desondanks de machtiging verleend, voor de duur van drie maanden, nu de kinderrechter dit voor de minderjarige de enige juiste beslissing vindt.

Feiten en omstandigheden

De minderjarige is in 2008 geboren. Zijn moeder oefent alleen het gezag over hem uit. Hij heeft onder toezicht gestaan van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering (de jeugdreclasserder). De hulpverlening is vervolgens overgedragen aan de gemeente Eemsdelta. Vanaf augustus 2023 heeft de minderjarige in diverse (open) instellingen voor jeugdzorg verbleven. Op 1 maart 2024 is een machtiging verleend voor plaatsing in een accommodatie voor gesloten jeugdzorg voor de duur van zes maanden. De minderjarige verblijft in de gesloten jeugdzorg in Harreveld.

Het verzoek

Het college van B&W van de gemeente (het college) verzoekt om een machtiging gesloten jeugdhulp voor de minderjarige voor de duur van zes maanden. De minderjarige doet het in de gesloten setting heel goed. Hij moet alleen nog traumatherapie volgen. Het is voor hem belangrijk om deze therapie te volgen. Daarnaast is het belangrijk dat hij dit in de huidige gesloten setting kan doen. De kans is namelijk groot dat indien hij deze therapie buiten de geslotenheid gaat volgen, zijn motivatie hiervoor vervalst. Bovendien kan de therapie het nodige bij hem teweegbrengen en de gesloten setting is dan nodig om zijn veiligheid en van zijn omgeving te waarborgen. Er is nu geen andere plek voor hem beschikbaar. Dit betekent dat indien de huidige gesloten plaatsing eindigt, hij is aangewezen op crisisopvang, temeer de moeder heeft aangegeven dat hij nu nog niet thuis kan wonen.

Het standpunt van de minderjarige

De minderjarige wil het liefst naar zijn moeder. Als dit niet kan, wil hij niet opnieuw naar een andere plek. Hij wil dan liever in Harreveld blijven waar hij iedereen kent en is gewend. Hij heeft twijfels bij de traumatherapie. Hij vraagt zich af waaruit is afgeleid dat hij deze therapie

nodig heeft en of deze voor hem een verschil gaat maken. Ondanks de twijfels wil hij de therapie wel proberen. Voor het volgen van traumatherapie vindt de minderjarige het niet nodig dat hij in een gesloten setting verblijft. Het is enerzijds tijd voor een volgende stap. Anderzijds moet de minderjarige een basis hebben om die stap te kunnen zetten. Er moet worden voorkomen dat hij in een situatie raakt waarin het opnieuw misgaat.

Het standpunt van de moeder

Hoewel de moeder de minderjarige het liefst weer thuis heeft, is dat op dit moment niet mogelijk. Zij vindt het belangrijk dat hij nog drie maanden in Harreveld blijft en daar traumatherapie volgt. Na het afronden van de traumatherapie kan hij weer thuis wonen met ambulante begeleiding en kan hij naar school. Als hij nu al thuis zou komen, kan hij niet naar school, omdat de school hem niet aanneemt voordat hij traumatherapie heeft gevolgd. Hij zal dan hoogstwaarschijnlijk de straat weer op gaan. Dit moet worden voorkomen.

Het standpunt van de jeugdreclassering

De jeugdreclasserder staat achter het verzoek van het college. Hij ziet veel risico's indien de minderjarige weg moet uit Harreveld, vooral omdat er momenteel geen andere plekken beschikbaar zijn. Het is belangrijk dat de minderjarige passende hulp krijgt, zodat hij ook in het strafrechtelijk kader niet opnieuw naar voren komt.

Het standpunt van de gedragswetenschapper in Harreveld

Voor de minderjarige is het heel belangrijk dat hij traumatherapie gaat volgen. Er worden bij hem triggers gezien die voortkomen uit trauma. Als de minderjarige met deze therapie start, kan dit het nodige bij hem oproepen. De geslotenheid van Harreveld is dan nodig om zijn veiligheid en die van anderen te waarborgen. Uiteindelijk zal een volgende stap gezet moeten worden, maar de minderjarige moet het traject bij Harreveld goed afsluiten om een volgende stap te kunnen zetten. Als het traject bij Harreveld, inclusief traumatherapie, goed wordt afgerond en de minderjarige met de juiste hulp naar huis gaat, is zijn perspectief veel beter dan wanneer hij nu naar een crisisplek moet. De traumatherapie kan direct starten en binnen drie maanden worden afgerond.

Beoordeling en motivering

De kinderrechter beoordeelt of het verzoek van het college toewijsbaar is aan de hand van de eisen van artikel 6.1.2 lid 2, 3 en 5 Jeugdwet.

Er is sprake van ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van de minderjarige naar volwassenheid ernstig belemmeren. De minderjarige heeft in Harreveld een

positieve ontwikkeling doorgemaakt. Wanneer hij echter wordt getriggerd en buiten zijn 'window of tolerance' schiet, kan hij niet meer reguleren, waardoor hij zowel verbale als fysieke agressie laat zien, die zo ernstig kan zijn dat hij een gevaar vormt voor zichzelf en zijn omgeving. De gedragswetenschappers in Harreveld hebben geconstateerd dat de minderjarige een onverwerkt trauma heeft. De minderjarige zelf heeft hierover twijfels geuit. Het is echter voldoende duidelijk dat hij triggers heeft waardoor er forse escalaties kunnen ontstaan. De kinderrechter vindt het voor de minderjarige van belang dat hij met deze triggers leert omgaan, zodat hij leert zijn gevoel en gedrag onder controle te houden. Traumatherapie lijkt de meest aangewezen therapie om dit te leren. De minderjarige heeft al veel mooie stappen gezet. Het is belangrijk dat hij ook deze laatste stap van traumatherapie zet. Op die manier heeft hij een goede basis om zijn leven voort te zetten buiten de geslotenheid van Harreveld.

De gekwalificeerde gedragswetenschapper, die de minderjarige kort voor de behandeling van de zaak heeft onderzocht, stemt niet in met het verzoek van het college. Volgens de gekwalificeerde gedragswetenschapper maken, de ook door deze wetenschapper geconstateerde, ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van de minderjarige naar volwassenheid ernstig belemmeren, niet dat opnemings- en verblijf in een gesloten accommodatie noodzakelijk is om te voorkomen dat hij zich aan de jeugdhulp zal onttrekken of zal worden onttrokken. De gekwalificeerde gedragswetenschapper geeft aan dat verlenging van de plaatsing binnen gesloten jeugdzorg niet noodzakelijk en proportioneel is. Volgens de gekwalificeerde gedragswetenschapper zijn minder ingrijpende maatregelen beschikbaar om de problemen te doen afnemen.

De kinderrechter vindt dat het standpunt van de gekwalificeerde gedragswetenschapper, dat het tijd is voor een volgende stap en dat de minderjarige daarom naar een open groep moet, begrijpelijk, maar op dit moment niet uitvoerbaar. Door het college en de gedragswetenschapper is benadrukt dat er momenteel voor de minderjarige geen alternatieve plek beschikbaar is. Dit betekent dat hij óf terug moet naar zijn moeder, óf naar een crisisplek. Duidelijk is dat de minderjarige nu nog niet terug kan naar zijn moeder. Een crisisplek is ook geen goede oplossing. De minderjarige heeft zelf aangegeven dat hij dit niet wil. Hij wil niet weer naar een nieuwe plek. Dan blijft hij liever in Harreveld, waar alles vertrouwd is en waar hij zich goed voelt. De kinderrechter acht het voorstelbaar dat wanneer de minderjarige, ondanks zijn bezwaren, toch naar een crisisplek moet, dit ten koste gaat van zijn motivatie voor verdere hulpverlening en therapie. Dit moet worden voorkomen. Gelet op het voorgaande is de kinderrechter van oordeel dat de enige mogelijkheid voor de minderjarige om op een juiste wijze het behandeltraject af te ronden en hem met de best mogelijke basis naar huis te laten gaan, is gelegen in voortzetting van de huidige gesloten plaatsing. Daarom zal de kinderrechter de machtiging verlenen.

Ten aanzien van de termijn overweegt de kinderrechter het volgende. De machtiging gesloten jeugdhulp is een zeer verstrekkende maatregel, waarbij de vrijheid van de minderjarige wordt ingeperkt. De gesloten jeugdhulp moet daarom voor een zo kort mogelijke periode ingezet worden. Een machtiging van een half jaar is niet passend, nu door de gedragswetenschapper is aangegeven dat de traumatherapie binnen drie maanden zal kunnen worden afgerond. Nu bovendien de gekwalificeerde gedragswetenschapper hier niet mee instemt, zal de kinderrechter de machtiging niet toewijzen voor de gevraagde zes maanden. De kinderrechter is van oordeel dat een machtiging voor de duur van drie maanden in de rede ligt.

De wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige, de moeder, stemt in met opnemings en verblijf van de minderjarige in een gesloten accommodatie.

Conclusie

De kinderrechter verleent met ingang van 1 september 2024 een machtiging voor plaatsing van de minderjarige in een accommodatie voor gesloten jeugdzorg, voor de duur van drie maanden, tot 1 december 2024 en wijst het anders of meer verzochte af.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 28-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2024:3313

Zaaknummer: 237488

Wetsartikelen: